

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/163/2000

PREFERENCJE PARTYJNE W LISTOPADZIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Mimo że od wyborów prezydenckich minął już miesiąc, wybory czy też szerzej polityka ciągle pozostaje w sferze zainteresowań Polaków. Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w listopadzie¹, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 69% Polaków, o 1 punkt procentowy więcej niż w październiku.

Już od wielu miesięcy zdecydowanie największym poparciem potencjalnych wyborców cieszy się SLD. Partia ta ma najwięcej zwolenników także w listopadzie - aż 41% osób deklarujących udział w głosowaniu oddałoby na nią swój głos, gdyby wybory odbywały się w najbliższym czasie. Odsetek zwolenników tego ugrupowania jest o 3 punkty procentowe wyższy niż przed miesiącem. Obecny wynik SLD nieznacznie przekroczył bardzo dobry rezultat tej partii z okresu kampanii prezydenckiej i należy do najlepszych w tym roku.

W AWS od czasu wyborów prezydenckich trwają dyskusje na temat przywództwa, kształtu organizacyjnego i przyszłości tej koalicji. Zapewne nieefektywne jak dotąd spory, brak konsensusu i pozytywnego rozwiązania sytuacji wewnętrznej powodują, że od września odnotowujemy spadek społecznego poparcia dla tego ugrupowania. W listopadzie chciałoby głosować na AWS 14% potencjalnych wyborców, o 1 punkt procentowy mniej niż miesiąc temu i 5 punktów mniej niż we wrześniu, kiedy to w toku kampanii prezydenckiej koalicja ta osiągnęła najwyższe poparcie w tym roku. Obecnie liczba zwolenników AWS stanowi tylko jedną trzecią odsetka osób popierających SLD.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (126) przeprowadzono w dniach 10-13 listopada 2000 roku na 1094-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

W tym miesiącu na trzecim miejscu naszego rankingu znalazł się PSL, na który oddałby głos co dziesiąty potencjalny uczestnik wyborów (10%), o 2 punkty procentowe więcej niż w październiku. W porównaniu z ubiegłym miesiącem straciła natomiast UW, którą popiera 7% wyborców (spadek o 2 punkty). Na słabszy wynik UW mogły wpłynąć dyskusje o ewentualnej zmianie lidera związane ze zbliżającym się kongresem tego ugrupowania.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w listopadzie, do parlamentu miałyby szansę powrócić - jako samodzielna partia - także UP, na którą chciałby oddać swój głos co dwudziesty potencjalny uczestnik wyborów (5%). Pozostałe ugrupowania nie przekroczyłyby wyborczego progu. KPEiR ma 2% zwolenników, natomiast na ROP, UPR, „Samoobronę”, KPEiR RP, PLD, PPS i ChD III RP głosowałoby po 1% potencjalnych wyborców.

**POPARCIE DLA PARTII I UGRUPOWAŃ POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

Partie i ugrupowania polityczne	1999		2000											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI ₍₁₎	VI ₍₂₎	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach													
SLD	31	38	35	36	37	38	41	37	34	38	38	40	38	41
AWS	20	20	16	16	16	15	14	15	15	13	16	19	15	14
PSL	9	7	9	10	8	7	7	6	8	7	9	7	8	10
UW	10	8	11	10	7	7	9	8	10	9	6	8	9	7
UP	4	4	3	5	5	6	5	4	5	5	4	3	4	5
KPEiR	3	3	2	2	3	3	2	2	2	3	2	1	2	2
ChD III RP	2	2	0	2	1	1	2	1	1	1	1	0	1	1
KPEiR RP	2	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1
ROP	3	2	2	1	2	3	1	2	1	2	2	2	1	1
UPR	2	1	1	1	3	1	1	0	2	1	1	2	1	1
ZZR „Samoobrona”	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
PLD	1	1	1	2	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1
PPS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	0	1
Inna partia	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1
Trudno powiedzieć	12	11	16	13	14	15	14	21	18	16	17	14	18	13
N	637	654	675	672	826	709	651	676	699	670	634	695	711	747

(1) 1-6 czerwca; (2) 15-20 czerwca.

Listopadowy ranking społecznego poparcia dla partii politycznych zaczyna przypominać układ sił wśród osób kandydujących w wyborach prezydenckich - jeden samotny lider wyraźnie wyprzedzający grupę kilku liczących się konkurentów, między którymi są kilkupunktowe różnice. W takim układzie dotychczasowy dwubiegunowy układ sił na naszej scenie politycznej może się zmienić. Wydaje się, że brak pozytywnego rozwiązania wewnętrznych sporów w AWS może doprowadzić jeśli nie do pogłębienia, to do utrwalenia takiej sytuacji. Jednak wychylenie wahadła politycznego w lewo stosunkowo wcześniej przed wyborami stwarza jeszcze prawej stronie pewne szanse zmiany tej niekorzystnej dla niej sytuacji.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	69	15	16	1094
Płeć				
Mężczyźni	72	16	12	519
Kobiety	66	15	20	575
Wiek				
18-24 lat	59	19	22	156
25-34	62	17	21	193
35-44	73	17	10	204
45-54	75	12	13	228
55-64	77	11	11	119
65 lat i więcej	65	14	21	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	66	16	18	402
Miasto do 20 tys.	70	10	20	117
20-100 tys.	68	19	13	227
101-500 tys.	72	13	15	212
501 tys. i więcej mieszk.	71	12	17	136
Wykształcenie				
Podstawowe	59	18	23	309
Zasadnicze zawodowe	64	19	17	326
Średnie	78	11	12	371
Wyższe	79	11	9	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	82	8	10	57
Prac. umysł. niż. szczebla	78	11	12	101
Pracownicy fiz.- umysł.	63	19	19	79
Robotnicy wykwalifikowani	66	21	14	112
Robotnicy niewykwalifik.	74	21	5	37
Rolnicy	75	18	7	64
Pracujący na własny rach.	77	15	8	51
Bierni zawodowo				
Renciści	69	14	17	120
Emeryci	71	12	17	228
Uczniowie i studenci	67	15	18	65
Bezrobotni	56	16	28	117
Gospodynie domowe i inni	54	19	27	62
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	75	13	12	183
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	66	19	14	98
sekt. pryw. poza rolnict.	73	17	10	192
prywatnym gosp. rolnym	75	17	7	72
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	60	18	22	175
276-399	65	16	19	119
400-549	71	10	19	241
550-799	75	13	13	155
Powyżej 799 zł	77	14	9	174
Ocena własnych war. mater.				
Złe	67	14	19	396
Średnie	67	17	17	469
Dobre	74	14	11	229
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	75	14	12	66
Raz w tygodniu	71	14	15	562
1-2 razy w miesiącu	64	22	14	181
Kilka razy w roku	64	15	20	197
W ogóle nie uczestniczy	65	10	26	89
Poglądy polityczne				
Lewica	83	10	7	294
Centrum	65	17	18	259
Prawica	83	8	10	248
Trudno powiedzieć	45	25	29	292

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	KPEiR RP	PPS	PSL	PLD	ROP
Ogółem	14	1	2	1	1	10	1	1
Płeć								
Mężczyźni	12	0	2	0	0	12	0	1
Kobiety	16	1	3	2	1	7	1	1
Wiek								
18-24 lat	16	0	2	0	0	2	0	0
25-34	11	2	1	0	2	10	1	2
35-44	13	0	1	0	1	14	1	2
45-54	11	0	2	0	1	10	1	0
55-64	15	0	6	2	0	5	2	1
65 lat i więcej	19	1	2	3	1	11	1	2
Miejsce zamieszkania								
Wieś	14	1	4	1	2	19	1	0
Miasto do 20 tys.	12	0	0	2	1	6	2	1
20-100 tys.	12	1	2	1	0	5	1	3
101-500 tys.	15	0	2	0	1	2	0	1
501 tys.i więcej mieszk.	15	0	0	0	0	5	1	2
Wykształcenie								
Podstawowe	18	1	6	2	1	11	1	2
Żasadnicze zawodowe	9	0	2	0	1	12	1	0
Srednie	16	0	1	1	1	8	1	1
Wyższe	10	0	0	0	0	5	1	3
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	6	0	0	0	2	3	0	0
Prac.umysł.niż.szczebla	14	2	0	0	0	7	3	3
Pracownicy fiz.- umysł	8	0	0	0	2	5	0	1
Robotnicy wykwalifikowani	4	0	0	0	2	8	2	0
Robotnicy niewykwalifik.	6	0	0	0	0	12	0	0
Rolnicy	10	0	2	0	0	40	0	3
Pracujący na własny rach.	11	0	0	0	0	12	0	3
Bierni zawodowo								
Renciści	23	1	5	3	2	11	0	2
Emeryci	16	1	5	3	0	6	2	2
Uczniowie i studenci	18	0	4	0	0	11	0	0
Bezrobotni	21	0	0	0	0	3	0	0
Gospodynie domowe i inni	18	0	7	0	0	12	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	7	1	0	0	1	10	2	1
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	12	0	0	0	3	2	0	2
sekt. pryw. poza rolnict.	10	0	0	0	0	10	0	2
prywatnym gosp. rolnym	9	0	2	2	0	34	0	2
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	10	1	5	0	1	21	1	0
276-399	18	3	5	3	2	7	0	3
400-549	14	0	2	1	1	7	1	0
550-799	14	0	1	1	0	8	1	0
Powyżej 799 zł	11	0	1	1	0	5	2	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	11	1	5	2	1	12	1	1
Srednie	16	0	1	1	1	9	2	2
Dobre	14	1	0	0	0	6	0	1
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	33	0	1	2	0	12	0	2
Raz w tygodniu	17	1	3	1	1	12	2	1
1-2 razy w miesiącu	6	0	1	0	3	7	0	2
Kilka razy w roku	7	0	2	0	0	5	1	0
W ogóle nie uczestniczy	9	0	2	0	0	2	0	0
Poglądy polityczne								
Lewica	1	0	1	0	1	6	1	0
Centrum	8	0	1	0	1	13	2	1
Prawica	36	1	4	0	1	10	1	3
Trudno powiedzieć	11	1	3	4	0	11	0	1

Tabela 2 cd. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	SLD	UPR	UP	UW	ZZR "Samo- obrona"	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	1	5	7	1	1	13	747
Płeć								
Mężczyźni	47	2	5	6	1	2	9	372
Kobiety	36	1	4	7	1	1	17	375
Wiek								
18-24 lat	24	2	14	10	3	1	24	92
25-34	46	3	22	9	1	2	9	119
35-44	38	2	3	9	2	3	12	149
45-54	52	1	6	6	1	1	9	172
55-64	50	1	5	4	0	0	9	91
65 lat i więcej	33	0	1	3	0	0	20	124
Miejsce zamieszkania								
Wieś	27	2	5	3	3	0	19	266
Miasto do 20 tys.	44	0	9	6	1	4	14	80
20-100 tys.	50	1	8	7	0	1	8	153
101-500 tys.	51	2	1	11	0	3	8	153
501 tys.i więcej mieszk.	50	1	2	11	0	0	12	96
Wykształcenie								
Podstawowe	32	1	6	3	1	0	14	183
Zasadnicze zawodowe	48	0	5	2	3	2	15	208
Średnie	39	3	4	11	0	2	13	287
Wyższe	55	0	2	15	0	1	7	69
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	44	0	5	27	0	2	12	47
Prac.umysł.niż.szczebla	46	2	4	9	1	0	11	78
Pracownicy fiz.- umysł	48	0	0	17	0	2	16	49
Robotnicy wykwalifikowani	65	3	3	0	1	2	11	74
Robotnicy niewykwalifik.	57	5	8	0	0	0	12	27
Rolnicy	18	5	4	0	5	0	13	48
Pracujący na własny rach.	38	2	2	8	3	5	16	39
Bierni zawodowo								
Renciści	33	1	2	3	0	2	12	83
Emeryci	43	0	5	3	0	0	14	160
Uczniowie i studenci	16	4	20	12	0	0	16	44
Bezrobotni	50	0	5	6	1	3	10	65
Gospodynie domowe i inni	22	0	7	9	9	0	17	33
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	53	0	3	6	1	1	14	137
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	52	5	1	13	0	0	11	65
sekt. pryw. poza rolnict.	46	2	6	10	1	4	10	139
prywatnym gosp. rolnym	20	5	3	0	4	0	20	54
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	33	0	6	1	5	1	17	106
276-399	34	2	10	6	0	3	4	77
400-549	34	3	5	7	1	1	11	170
550-799	46	0	5	6	0	1	14	115
Powyżej 799 zł	56	1	5	12	0	0	7	133
Ocena własnych war. mater.								
Złe	39	1	3	5	3	1	15	267
Średnie	43	2	5	7	0	1	12	310
Dobre	43	2	8	9	0	2	13	170
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	16	0	4	6	6	3	15	49
Raz w tygodniu	33	2	6	6	1	2	13	400
1-2 razy w miesiącu	49	1	5	8	2	0	15	115
Kilka razy w roku	57	1	3	8	1	2	13	127
W ogóle nie uczestniczy	73	2	1	7	0	0	5	58
Poglądy polityczne								
Lewica	80	0	6	0	1	0	3	243
Centrum	40	1	6	9	1	2	15	167
Prawica	8	3	3	14	1	2	12	206
Trudno powiedzieć	24	1	4	4	3	1	33	131